

.....
kod pracy ucznia

.....
pieczętka nagłówkowa szkoły

KONKURS Z JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
ETAP SZKOLNY

Drogi Uczniu,

witaj na I etapie konkursu z języka polskiego. Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- Arkusz liczy 12 stron i zawiera 9 zadań.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś ten fakt Komisji Konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem bądź piórem.
- Dbaj o czytelność pisma, poprawność językową i precyzję odpowiedzi.
- Nie używaj korektora.
- Odpowiedzi na pytania zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach w arkuszu konkursowym.
- Zapisy w brudnopisie nie będą oceniane i sprawdzane.

Czas pracy:

120 minut

Liczba punktów
możliwych

do uzyskania:

100

Pracuj samodzielnie.

Powodzenia!

Motyw przewodni:

*Takie widzi świata koło,
Jakie tępemi zakreśla oczy.*

*Młodości! ty nad poziomy
Wylatuj...*

Adam Mickiewicz, *Oda do młodości*

Tekst I

Pan od przyrody

Nie mogę przypomnieć sobie
jego twarzy

stawał wysoko nade mną
na długich rozstawionych nogach
widziałem
złoty łańcuszek
popielaty surdut
i chudą szyję
do której przyszpilony był
nieżywy krawat

on pierwszy pokazał nam
nogę zdechłej żaby
która dotykana igłą
gwałtownie się kurczy

on nas wprowadził przez złoty binokular
w intymne życie
naszego pradiadka
pantofelka
on przyniósł
ciemne ziarno
i powiedział: sporysz

z jego namowy
w dziesiątym roku życia zostałem ojcem
gdy po napiętym oczekiwaniu
z kasztana zanurzonego w wodzie
ukazał się żółty kielek
i wszystko rozśpiewało się
wokoło

w drugim roku wojny
zabili pana od przyrody
łobuzy od historii

jeśli poszedł do nieba -

może chodzi teraz
na długich promieniach
odzianych w szare pończochy
z ogromną siatką
i zieloną skrzynką
wesoło dyndającą z tyłu

ale jeśli nie poszedł do góry -

kiedy na leśnej ścieżce
spotykam żuka który gramoli się
na kopiec piasku
podchodzę szastam nogami
i mówię:
- dzień dobry panie profesorze
pozwoli pan że mu pomogę -

przenoszę go delikatnie
i długo za nim patrzę
aż ginie
w ciemnym pokoju profesorskim na końcu
korytarza liści

Zbigniew Herbert, *Pan od przyrody*, [w:] tegoż, *Hermes, pies i gwiazda*, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław 2008, s.121-123.

Zadanie 1. (0-5) Wskaż prawidłowe odpowiedzi.

Zbigniew Herbert przedstawia fenomen empatii nauczyciela.	prawda	falsz
Wiersz ukazuje wizję wojny widzianą oczyma dziecka.	prawda	falsz
Utwór pisany jest wierszem wolnym, bezrymowym.	prawda	falsz
Uwzględnienie kontekstów historycznych i biograficznych (autora wiersza i jego nauczyciela) pozwala odczytać głębsze, ironiczne przesłanie utworu.	prawda	falsz

Tekst II

Widok z gór

Góry nad wodą klęczą jak praczki,
Pełzną owieczki – białe robaczki,
Młoda kobieta gałązki ścina,
Śpiewu jej pełna dolina.
Wśród łąk zielonych stoi staruszek,
Bije o ziemię urodzaj gruszek,
Chronią się dzieci w tarnin wirydarz,
Krzyczą: „Kominiarz, co mi dasz!”.

Wtem chmura cienia chleb ziemi kraje,
Listek listkowi krople podaje
I mały deszczyk poszedł ukośnie,
Zapłakał chłopczyk żałośnie.
Migoce rosa na pajęczynie,
Śpieszą się grabie na koniczynie,
W godzinie smutku nic mi nie trzeba.
Tę trochę ziemi i nieba.

Anna Kamińska, *Widok z gór*, [w:] tejże, *Wiersze dla dzieci*, Wrocław 2000.

Zadanie 2. (0-6) Wypisz z wiersza Anny Kamińskiej przykłady czterech różnych środków stylistycznych.

środek stylistyczny	przykład

Zadanie 3. (0-6) Przedstaw przykłady pytania retorycznego, frazeologizmu oraz puenty, które mogą nasunąć się czytelnikowi po przeczytaniu opowiadania *Formikarium* Kornela Filipowicza.

Pytanie retoryczne

.....
.....
.....

Frazeologizm

.....
.....
.....

Puenta

.....
.....
.....

Zadanie 4. (0-8) Wyjaśnij w czterech zdaniach złożonych następujące cytaty: „Tam sięgaj, gdzie wzrok nie sięga”, „Łam, czego rozum nie złamie”, „Takie widzi świata koło, /Jakie tępemi zakresła oczy”, „Młodości! ty nad poziomy/ Wylatuj...”.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 5. (0-5) Wskaż cechy dowodzące, że historia o synu marnotrawnym jest przypowieścią.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 6. (0-10) Ks. Janusz Stanisław Pasierb w tytule swojego wiersza wyeksponował nie syna, lecz ojca. Spróbuj, posługując się stylem artystycznym, napisać dwie strofy wiersza nieprzypadkowo zatytułowanego *Przypowieść o bracie*, w których odwołasz się do trzeciej postaci przypowieści.

Przypowieść o bracie

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7. (0-5) Napisz dedykację, w której rekomendujesz lekturę *Oskar i pani Róża* Erica-Emmanuela Schmitta. *Tajemnica* to słowo-klucz Twojej dedykacji.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 8. (0-5) Uzupełnij zdanie: *Najbardziej tajemniczą postacią „Quo vadis” jest dla mnie...* Uzasadnij swój wybór przy pomocy dwóch argumentów.

Najbardziej tajemniczą postacią *Quo vadis* jest dla mnie.....

Argument I

.....
.....
.....
.....

Argument II

.....
.....
.....
.....

Zadanie 9. (0-50) Napisz przemówienie zaczynające się od słów *Zmruż oczy...* W swojej pracy odwołaj się do myśli Macieja Wojtyszki *Nazwane przestaje być Nieznane* oraz innych dzieł literackich i różnych tekstów kultury.

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Brudnopis

